

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 19 lutego 2019 r.

Sąd Apelacyjny w Białymstoku w II Wydziale Karnym w składzie

Przewodnicząca	SSA Nadzieja Surowiec
Sędziowie	SSA Janusz Sulima (spr.) SSO del. Ilona Simonowicz
Protokolant	Anna Kuklińska

przy udziale prokuratora Małgorzaty Zińczuk

po rozpoznaniu w dniu 19 lutego 2019 r.

sprawy **K. D., s. R.**

o wydanie wyroku łącznego

z powodu apelacji obrońcy skazanego

od wyroku Sądu Okręgowego w Olsztynie

z dnia 24 września 2018 r., sygn. akt II K 55/18

I. utrzymuje w mocy zaskarżony wyrok;

II. zasądza od Skarbu Państwa na rzecz radcy prawnego E. K. (1) kwotę 147,60 złotych, w tym 27,60 złotych podatku VAT, tytułem kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej skazanemu z urzędu za postępowanie odwoławcze;

III. zwalnia skazanego od ponoszenia kosztów sądowych za postępowanie odwoławcze.

UZASADNIENIE

K. D. został skazany następującymi prawomocnymi wyrokami:

1. Sądu Rejonowego w Bartoszycach z dnia 2 marca 2005 r., sygn. akt II K 600/03, za przestępstwo popełnione w dniu 3 lipca 2003 r., wyczerpując dyspozycję art. 190 § 1 k.k. na karę 6 (sześciu) miesięcy ograniczenia wolności, zobowiązując go do wykonywania nieodpłatnej kontrolowanej pracy na cele społeczne w wymiarze 30 godzin w stosunku miesięcznym, kara została wykonana;

2. Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 10 czerwca 2005 r., sygn. akt VIII K 522/04, utrzymanym w mocy wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 14 grudnia 2005 r., sygn. akt II AKa 437/05, za przestępstwa popełnione:

- w dniu 28 sierpnia 2003 r., wyczerpujące dyspozycję art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 280 § 1 k.k., na karę 2 (dwóch) lat pozbawienia wolności

- w dniu 27 sierpnia 2003 r., wyczerpujące dyspozycję art. 280 § 1 k.k., na karę 2 (dwóch) lat pozbawienia wolności, przy czym jednostkowe kary pozbawienia wolności połączono, orzekając karę łączną 3 (trzech) lat;

3. Sądu Rejonowego w Bartoszycach z dnia 8 listopada 2005 r., sygn. akt II K 817/04, za przestępstwa popełnione:

- w nocy z 5 na 6 lipca 2003 r., wyczerpujące dyspozycję art. 279 § 1 k.k., na karę 1 (jednego) roku pozbawienia wolności,

- w nocy z 5 na 6 lipca 2003 r., wyczerpujące dyspozycję art. 278 § 1 k.k., na karę 4 (czterech) miesięcy pozbawienia wolności,

- w nocy z 5/6 lipca 2003 r., wyczerpujące dyspozycję art. 289 § 1 k.k., na karę 8 (ośmiu) miesięcy pozbawienia wolności przy czym jednostkowe kary pozbawienia wolności połączono, orzekając karę łączną 1 (jednego) roku i 6 (sześciu) miesięcy;

4. Sądu Rejonowego w Bartoszycach z dnia 27 grudnia 2005 r., sygn. akt II K 455/05 za przestępstwo popełnione w dniu 22 lipca 2003 r., wyczerpujące dyspozycję art. 190 § 1 k.k., na karę 2 (dwóch) miesięcy pozbawienia wolności;

5. Sądu Rejonowego w Bartoszycach z dnia 22 września 2008 r., sygn. akt II K 261/08, częściowo zmienionym wyrokiem Sądu Okręgowego w Olsztynie z dnia 23 lutego 2009 r., sygn. akt VII Ka 1410/08 za przestępstwa popełnione:

- w dniu 24 października 2007 r., wyczerpujące dyspozycję art. 286 § 2 k.k. w zw. z art. 245 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k., na karę 8 (ośmiu) miesięcy pozbawienia wolności,

- w dniu 27 października 2007 r., wyczerpujące dyspozycję art. 281 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. na karę 1 (jednego) roku pozbawienia wolności,

przy czym jednostkowe kary pozbawienia wolności połączono, orzekając karę łączną 1 (jednego) roku i 8 (ośmiu) miesięcy; kara została wykonana;

6. Sądu Rejonowego w Bartoszycach z dnia 12 kwietnia 2010 r., sygn. akt II K 613/09, utrzymanym w mocy wyrokiem Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 17 sierpnia 2010 r., sygn. akt VII Ka 734/10 za przestępstwo popełnione w dniu 17 lipca 2009 r., wyczerpujące dyspozycję art. 280 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. na karę 4 (czterech) lat pozbawienia wolności;

7. wyrokiem łącznym Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 19 marca 2012 r., sygn. akt VIII K 348/11 połączono kary orzeczone wyrokami wymienionymi w punktach 1, 2, 3 i 4 wymierzając skazanemu karę łączną 4 (czterech) lat pozbawienia wolności, uznając ją za odbytą w całości;

8. Sądu Rejonowego w Bartoszycach z dnia 16 września 2014 r., sygn. akt II K 356/14, zmienionym częściowo wyrokiem Sądu Okręgowego w Olsztynie z dnia 18 lutego 2015 r., sygn. akt VII Ka 1107/14, za przestępstwo popełnione w dniu 4 maja 2013 r., wyczerpujące dyspozycję art. 18 § 2 k.k. w zw. z art. 270 § 2a k.k., na karę 4 (czterech) miesięcy pozbawienia wolności; kara została wykonana;

9. Sądu Okręgowego w Olsztynie z dnia 21 września 2015 r., sygn. akt II K 139/15 za przestępstwo popełnione w dniu 12 lutego 2015 r., wyczerpujące dyspozycję art. 280 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 2 k.k., na karę 3 (trzech) lat i 6 (sześciu) miesięcy pozbawienia wolności;

10. Sądu Rejonowego w Olsztynie z dnia 19 lutego 2016 r., sygn. akt II K 1255/15 za przestępstwa popełnione w dniach 24-25 stycznia 2015 r., w okresie od stycznia do lutego 2015 r., w lutym 2015 r., 16 lutego 2015 r., 16-17 lutego 2015 r., 18 lutego 2015 r., 19 lutego 2015 r., 19-20 lutego 2015 r., 23-24 lutego 2015 r., 24 lutego 2015 r., wyczerpujące dyspozycję art. 279 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 2 k.k. i art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 279 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 2 k.k., w zw. z art. 91 § 1 k.k. w zw. z art. 4 § 1 k.k., na karę 2 (dwóch) lat pozbawienia wolności;

11. Sądu Rejonowego w Olsztynie z dnia 5 stycznia 2016 r., sygn. akt II K 205/15, za przestępstwo popełnione w dniu 10 listopada 2014 r., wyczerpujące dyspozycję art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k., na karę 10 (dziesięciu) miesięcy pozbawienia wolności;

12. wyrokiem łącznym Sądu Okręgowego w Olsztynie z dnia 7 lipca 2016 r., sygn. akt II K 33/16 połączono jednostkowe kary pozbawienia wolności orzeczone wyrokami Sądu Okręgowego w Olsztynie sygn. akt II K 139/15 i Sądu Rejonowego w Olsztynie sygn. akt 1255/15, wymierzając skazanemu karę łączną 4 (czterech) lat i 9 (dziewięciu) miesięcy pozbawienia wolności;

13. wyrokiem łącznym Sądu Okręgowego w Olsztynie z dnia 17 lutego 2017 r. , sygn.. akt II K 166/16 karę łączną orzeczoną wyrokiem łącznym Sądu Okręgowego w Olsztynie z dnia 7 lipca 2016 r., sygn. akt II K 33/16 (pkt 12) i karę pozbawienia wolności orzeczoną wyrokiem Sądu Rejonowego w Olsztynie z dnia 5 stycznia 2016 r., sygn. akt II K 205/15 (pkt 11), wymierzając skazanemu K. D. karę łączną 5 (pięciu) lat i 2 (dwóch) miesięcy pozbawienia wolności; na poczet orzeczonej kary łącznej zaliczono skazanemu okresy rzeczywistego pozbawienia wolności w sprawie Sądu Okręgowego w Olsztynie o sygnaturze II K 33/16 oraz w sprawie Sądu Rejonowego w Olsztynie o sygnaturze II K 205/15. (orzeczona kara łączna jest aktualnie wykonywana)

14. wyrokiem Sądu Rejonowego w Olsztynie z dnia 21 grudnia 2017 r., sygn. akt VII K 586/17, za przestępstwo popełnione w dniu 09 stycznia 2015 r., wyczerpujące dyspozycję z art. 286 § 1 k.k. i art. 297§ 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 12 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. na karę 6 (sześciu) miesięcy pozbawienia wolności (orzeczona kara dotychczas nie została odbyta).

Wyrokiem łącznym z dnia 24 września 2018 roku Sąd Okręgowy w Olsztynie w sprawie o sygnaturze akt II K 55/18:

I. na podstawie art. art. 568a § 1 pkt 2 k.p.k., art. 569 § 1 i 2 k.p.k., art. 570 k.p.k., art. 85 § 1 i 2 k.k., art. 85a k.k. i art. 86 § 1 k.k. połączył karę łączną orzeczoną uprzednim wyrokiem łącznym Sądu Okręgowego w Olsztynie z dnia 17 lutego 2017 r., sygn. akt II K 166/16 (pkt 13) i karę pozbawienia wolności orzeczoną wyrokiem Sądu Rejonowego w Olsztynie z dnia 21 grudnia 2017 r., sygn. akt VII K 586/17 (pkt 14), wymierzając skazanemu K. D. karę łączną 5 (pięciu) lat i 7 (siedmiu) miesięcy pozbawienia wolności; na poczet orzeczonej kary łącznej zaliczył skazanemu okres rzeczywistego pozbawienia wolności w sprawie Sądu Okręgowego w Olsztynie o sygnaturze II K 166/16;

II. na podstawie art. 576 § 1 k.p.k. w pozostałej części łączone wyroki pozostawił do odrębnego wykonania;

III. na podstawie art. 572 k.p.k. w pozostałej części postępowanie w przedmiocie wydania wyroku łącznego umorzył;

IV. na podstawie art. 29 ust. 1 ustawy z dnia 26 maja 1982 r. Prawo o adwokaturze (Dz. U. z 2015 r., poz. 615 ze zm.) oraz § 17 pkt. 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu (Dz. U. z 2016 r. poz. 1417) zasądził od Skarbu Państwa na rzecz rad. praw. E. K. kwotę 120,00 złotych tytułem nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej skazanemu z urzędu w postępowaniu o wydanie wyroku łącznego oraz kwotę 27,60 zł tytułem stawki podatku VAT naliczonej od tej kwoty;

V. na podstawie art. 624 § 1 k.p.k. zwolnił skazanego od zapłaty na rzecz Skarbu Państwa kosztów sądowych w przedmiocie wydania wyroku łącznego;

Apelację od tego wyroku wniósł obrońca skazanego i powołując się na przepisy art. 427 §1 k.p.k. oraz art. 437 §1 i 2 k.p.k. zarzucił rażącą niewspółmierność orzeczonej wobec skazanego kary łącznej w wymiarze 5 lat i 7 miesięcy pozbawienia wolności, podczas gdy prawidłowa ocena okoliczności dotyczących jej wymiaru uzasadnia orzeczenie kary w niższej wysokości.

Obrońca wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez obniżenie kary i jej wymierzenie w dolnych granicach zagrożenia ustawowego przy najszerszym zastosowaniu zasady absorpcji.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja jest niezasadna.

Na wstępie podnieść należy, że ustawodawca obostrzył pojęcie „niewspółmierności kary”, uzasadniającej zmianę orzeczenia o karze w ramach czwartej podstawy odwoławczej, zawężającym znamieniem „rażącej” po to, by pewne różnice w ocenie łagodności lub surowości kary między sądem a stroną skarżącą nie prowadziły w każdym takim przypadku do zmiany w postępowaniu odwoławczym kary, a nawet do wnoszenia odwołania od oceny Sądu pierwszej instancji. Tylko zaś wtedy można uznać, że przesłanka rażącej niewspółmierności kary jest spełniona, jeśli z punktu widzenia nie tylko sprawcy, ale i ogółu społeczeństwa, kara jawi się jako niesprawiedliwa, zbyt drastyczna, przynosząca nadmierną dolegliwość.

Łącząc karę wymierzoną wyrokiem łącznym Sądu Okręgowego w Olsztynie z dnia 17 lutego 2017 roku w sprawie o sygn. akt II K 166/16 z karą wymierzoną wyrokiem Sądu Rejonowego w Olsztynie z dnia 21 grudnia 2017 roku w sprawie o sygn. akt II K 586/17 można było orzec łączną karę pozbawienia wolności w granicach od 5 lat i 2 miesięcy do 5 lat i 8 miesięcy. Orzeczonej zatem przez Sąd pierwszej instancji w zaskarżonym wyroku łącznej kary pozbawienia wolności w wymiarze 5 lat i 7 miesięcy na pewno nie można potraktować jako rażąco surowej, skoro jest ona zaledwie o 5 miesięcy wyższa od minimalnej kary, jaka mogłaby być w tym przypadku orzeczona. Nieporozumieniem byłoby twierdzić, że kara 5 lat i 7 miesięcy pozbawienia wolności jest rażąco surowa, a kara 5 lat i 2 miesięcy pozbawienia wolności nie posiada takiej cechy.

Zgodzić się należy z Sądem pierwszej instancji, że wymierzenie kary łącznej na zasadzie pełnej absorpcji, jako że jest to rozwiązanie skrajne, powinno następować jedynie w wyjątkowych wypadkach. Żadne zaś wyjątkowe okoliczności w przypadku skazanego K. D. nie zachodzą.

Faktem jest, że wszystkie popełnione przez skazanego czyny, za które orzeczone kary pozbawienia wolności podlegały łączeniu, godziły w to samo dobro prawne. Były to jednakże różne przestępstwa przeciwko mieniu: oszustwa, kradzieże z włamaniami, rozbój. Większość z nich cechowała się znaczną szkodliwością społeczną. Popełnienie wielu niebezpiecznych przestępstw absolutnie nie przemawia za absorpcją kar. Wymierzenie kary łącznej na zasadzie absorpcji prowadziłoby do premiowania sprawcy popełniającego nie jedno, a więcej przestępstw, zatem do praktycznej bezkarności innych zachowań zabronionych.

Należy też mieć na względzie, że obecnie obowiązujący przepis art. 85a k.k. zobowiązuje sąd, aby orzekając karę łączną, brał pod uwagę przede wszystkim cele zapobiegawcze i wychowawcze, które kara ma osiągnąć w stosunku do skazanego, a także potrzeby w zakresie kształtowania świadomości prawnej społeczeństwa.

Wielość zaś popełnionych przez K. D. przestępstw wskazuje, że jest on osobą wysoce niepoprawną. Dotychczas stosowane wobec niego kary nie przyniosły żadnych pozytywnych efektów. Jedynie zatem długoterminowa kara pozbawienia wolności może w pewnym stopniu przyczynić się do jego resocjalizacji.

Nie jest prawdą, co podnosi obrońca w apelacji, że zachowanie skazanego w czasie odbywania kary pozbawienia uległo znacznej poprawie. W ocenie administracji zakładu karnego, w którym K. D. obecnie przebywa, jego zachowanie jest naganne. Były odnotowywane sytuacje konfliktowe, w których był on prowodyrem. Jeżeli znajdzie się on w sytuacji w jego mniemaniu niekorzystnej, staje się arogancki i agresywny. Usiłował uderzyć pięścią w twarz funkcjonariusza

Służby Więziennej, w związku z czym został zaliczony do kategorii osadzonych niebezpiecznych. To, że skazany nie chciał być przeniesiony do innej celi, bez względu na to, jakie tego były przyczyny, w żaden sposób nie usprawiedliwia jego agresji wobec funkcjonariusza Służby Więziennej. Pozostaje on też bezkrytyczny wobec takiego wysoce nagannego zachowania.

Takie zachowanie skazanego wskazuje, że jest on osobą głęboko zdemoralizowaną, wymagającą długotrwałej resocjalizacji. To także przemawia za wymierzeniem wobec niego kary łącznej bardziej na zasadzie kumulacji aniżeli na zasadzie absorpcji.

Z tych wszystkich względów należy zgodzić się z Sądem pierwszej instancji, że orzeczona kara łączna pozbawienia wolności w rozmiarze 5 lat i 7 miesięcy jest karą adekwatną i sprawiedliwą w odniesieniu do skazanego. Powinna ona spełnić cele zapobiegawcze i wychowawcze, jakie kara ma osiągnąć w stosunku do skazanego, a także przyczynić się do właściwego kształtowania świadomości prawnej społeczeństwa.

Nadmienić należy, że postępowanie pierwszoinstancyjne nie było dotknięte żadnym innym uchybieniem, które należałoby wziąć pod uwagę z urzędu niezależnie od granic zaskarżenia i podniesionych zarzutów.

Mając powyższe na względzie, Sąd Apelacyjny na podstawie art. 437 §1 k.p.k. orzekł o utrzymaniu w mocy zaskarżonego wyroku.

O nieopłaconych kosztach pomocy prawnej udzielonej z urzędu w postępowaniu odwoławczym orzeczono na podstawie art. 618 §1 pkt 11 k.p.k. i §4 ust. 1 i 3 oraz §17 ust. 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 roku w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu (Dz. U. z 2016 roku, poz. 1714).

Ponieważ skazany odbywa obecnie karę pozbawienia wolności i nie ma żadnych możliwości zarobkowania, został on w trybie art. 624 §1 k.p.k. zwolniony od ponoszenia kosztów sądowych za postępowanie odwoławcze.